

10/12/2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

για την παρουσίαση της μελέτης

«Προκλήσεις και προοπτικές του τομέα μεταποίησης στην Ελλάδα:

Στρατηγικές παρεμβάσεις για ανάπτυξη»

Κατευθύνσεις για την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της εγχώριας βιομηχανίας ώστε να επιταχυνθούν οι θετικές τάσεις που παρατηρούνται στον τομέα τα τελευταία χρόνια και να ενισχυθούν περαιτέρω οι ισχυρές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του στο σύνολο της οικονομίας καταγράφονται σε μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), με τίτλο: «Προκλήσεις και προοπτικές του τομέα μεταποίησης στην Ελλάδα: Στρατηγικές παρεμβάσεις για ανάπτυξη». Η μελέτη πραγματοποιείται με την υποστήριξη της πρωτοβουλίας «Ελληνική Παραγωγή – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη» και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2019. Τα βασικά συμπεράσματά της παρουσιάστηκαν **σήμερα Δευτέρα 10/12 σε ειδική συνέντευξη τύπου.**

Πρόκειται για τη δεύτερη μεγάλη μελέτη για τη μεταποίηση που εκπονεί το IOBE σε συνέχεια της μελέτης «Ο τομέας μεταποίησης στην Ελλάδα: Τάσεις και Προοπτικές» (Ιούνιος 2017). **Στην προηγούμενη μελέτη είχε ποσοτικοποιηθεί η συνεισφορά της μεταποιητικής βιομηχανίας, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, σε όρους εθνικού προϊόντος, προστιθέμενης αξίας, απασχόλησης και κοινωνικού προϊόντος.**

Ο κ. Μιχάλης Στασινόπουλος, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της VIOHALCO, απηύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας «Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη». Στην ομιλία του, ο κ. Στασινόπουλος τόνισε ότι η μεταποίηση στην Ελλάδα είναι ένας ζωντανός τομέας της οικονομίας με καθοριστική συμβολή στη δημιουργία εθνικού πλούτου, προστιθέμενης αξίας, απασχόλησης και εξαγωγών. «Η μεταποίηση μπορεί να συνεισφέρει πολύ περισσότερα, εάν αντιμετωπιστούν τα μεγάλα εμπόδια στη διεθνή ανταγωνιστικότητά της», ανέφερε χαρακτηριστικά και κατέληξε «Την ώρα που η Ευρώπη στηρίζει την επαναβιομηχάνιση, για την Ελλάδα, ιδιαίτερα μετά την κρίση της τελευταίας δεκαετίας, η μετάβαση σε ένα ισόρροπο αναπτυξιακό μοντέλο, με μια εύρωστη και ανταγωνιστική παραγωγική βάση θα έπρεπε να είναι σήμερα, έμπρακτα και όχι απλώς διακηρυκτικά, απόλυτη εθνική προτεραιότητα».

Ο Γενικός Διευθυντής του IOBE, καθηγητής του ΟΠΑ, κ. Νίκος Βέττας, αναφέρθηκε στον ρόλο που η μεταποιητική βιομηχανία μπορεί και πρέπει να έχει σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία για την ελληνική οικονομία. Η κρίση της ελληνικής οικονομίας δεν θα ολοκληρώσει τον κύκλο της εάν δεν τεθούν οι βάσεις για συστηματική άνοδο της παραγωγικότητας και όχι απλώς με διαχείριση της τρέχουσας ζήτησης. Σε αυτήν την κατεύθυνση, απαιτείται ένταση των επενδύσεων, ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου που να ενθαρρύνει την παραγωγή. Οι διασυνδέσεις της βιομηχανίας με την

υπόλοιπη οικονομία μέσω ισχυρών πολλαπλασιαστών και η υποστήριξη της καινοτομίας, την καθιστούν πεδίο όπου η οικονομική πολιτική πρέπει να ανταποκριθεί άμεσα και κατά προτεραιότητα.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος της μελέτης, Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ και Επιστημονικός Σύμβουλος του IOBE, κ. Άγγελος Τσακανίκας, παρουσιάζοντας τη μελέτη επισήμανε ότι σε αυτήν γίνεται επικαιροποίηση των βασικών μεγεθών, στοιχείων και δεικτών που συνθέτουν τις πιο πρόσφατες τάσεις στον τομέα της Μεταποίησης. Επίσης, γίνεται μεγαλύτερη ανάλυση στις εξαγωγικές επιδόσεις της ελληνικής μεταποίησης και της θέσης της στις διεθνείς αγορές. Παράλληλα, γίνεται στοχευμένη διερεύνηση παραγόντων που θεωρούνται κρίσιμοι στην τρέχουσα συγκυρία για την ελληνική μεταποίηση σε **5 επιλεγμένες θεματικές περιοχές** που επηρεάζουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητά της.

Από τη μελέτη προκύπτει ότι, μετά από μια οξεία και παρατεταμένη κρίση η εγχώρια μεταποίηση **ανακάμπτει σταθερά τα τελευταία χρόνια, ταχύτερα από το σύνολο της οικονομίας. Το συνολικό αποτύπωμα και η πολλαπλασιαστική επίδρασή της στην ελληνική οικονομία παραμένει ισχυρή. Όμως η βελτίωση αυτή είναι εύθραυστη και ανεπαρκής σε σχέση με την ανάγκη της χώρας να επανέλθει σε διατηρήσιμη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.** Τα ζητήματα του **ενεργειακού κόστους, της φορολογίας, του μη μισθολογικού κόστους, της αδειοδότησης και της χρηματοδότησης της εγχώριας μεταποίησης** φαίνεται ακόμα να επηρεάζουν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της εγχώριας μεταποίησης και αποτελούν σημαντικά εμπόδια έτσι ώστε να αξιοποιήσει πλήρως το δυναμικό της και να το διευρύνει. Με δεδομένο το ευρύτερο πλαίσιο ενίσχυσης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και τις αντίστοιχες πολιτικές που εμφανίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της μεταποίησης στις διεθνείς αγορές, απαιτεί σε εθνικό επίπεδο περισσότερο στοχευμένες πολιτικές και διαθρωτικές παρεμβάσεις σε επίπεδο δημόσιων, αλλά και επιχειρηματικών πολιτικών στη χώρα μας που να αμβλύνουν τα εμπόδια που αυτή αντιμετωπίζει.

Στο επόμενο διάστημα, θα είναι κρίσιμης σημασίας κάθε μια από τις απαιτούμενες παρεμβάσεις να μελετηθεί σε βάθος και να κοστολογηθεί ως προς τις επιδράσεις της, με σκοπό να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο συγκεκριμένων δράσεων, κατά προτεραιότητα.

Το πλήρες κείμενο της μελέτης θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του IOBE (www.iobe.gr) στις αρχές του 2019.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Τα βασικότερα σημεία που προκύπτουν από την ανάλυση είναι τα ακόλουθα:

Βασικές διαρθρωτικές τάσεις

- Παρά την **ελαφρά τάση ανάκαμψης την τελευταία τριετία όσον αφορά στην άμεση συνεισφορά της μεταποίησης στο ΑΕΠ (από 8,1% το 2015 σε 8,7% του ΑΕΠ το 2017)**, ακόμα η Ελλάδα παραμένει στις τελευταίες θέσεις στην ΕΕ στο σχετικό δείκτη συμβολής.
- Μετά τη σημαντική μείωση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της μεταποίησης κατά 26,6% την περίοδο 2009-2014, **παρατηρείται αύξηση 3% την περίοδο 2014-2017, μεγαλύτερη από του συνόλου της οικονομίας (0,4%)**.
- **Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής είναι σταθερά θετικός και μάλιστα επιταχύνεται από το 2014, έχοντας επανέλθει στα επίπεδα του 2010**. Ήδη στο 2^ο τρίμηνο του 2018 καταγράφεται αύξηση σχεδόν 9% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2017.
- Μετά την ισχυρή μείωση απασχόλησης την περίοδο 2009-2014, όταν και χάθηκαν περίπου 162 χιλιάδες θέσεις εργασίας, έκτοτε σημειώνεται **ανάκαμψη της απασχόλησης με αύξηση κατά 13%, υπερδιπλάσια του συνόλου της οικονομίας (6%)**.
- **Οι επενδύσεις στη μεταποίηση ανά απασχολούμενο διατηρήθηκαν περίπου σταθερές κατά τη διάρκεια της κρίσης (περίπου €34 χιλιάδες ανά απασχολούμενο)**, ενώ στο σύνολο της οικονομίας μειώθηκαν κατά σχεδόν 50%. Η βιομηχανία επενδύει πια σχεδόν 6 φορές περισσότερο ανά εργαζόμενο, απ' ό,τι ο μέσος όρος της οικονομίας. Το 2017 μάλιστα το ύψος των επενδύσεων ξεπερνά τα €12,2 δις, **στο υψηλότερο επίπεδό τους από το 2011**.
- Σε επίπεδο χρηματοοικονομικών στοιχείων και με βάση τους **ισολογισμούς 4.560 μεταποιητικών επιχειρήσεων προκύπτει μικρή αύξηση κύκλου εργασιών κατά 5,2% το 2016 σε σχέση με το 2009**. Ωστόσο, ο τομέας έχει διέλθει από μεγάλη αναδιάρθρωση, καθώς αρκετές επιχειρήσεις έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους ή έχουν εξαγοραστεί. **Το 2016 το 59,3% των επιχειρήσεων παρουσίασε καθαρά κέρδη (μετά φόρων), τα οποία ανήλθαν σε €1,9 δις, έναντι 64% το 2009 και €1,95 δις**.

Εξωστρέφεια μεταποίησης

- Οι εξαγωγές μεταποιητικών προϊόντων έχουν **αυξητική τάση με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 5% την περίοδο 2009-2017**. Μάλιστα, το 2017 σημειώνονται οι υψηλότερες εξαγωγές στα **€25,4 δις**.
- Σε συνδυασμό με τη μείωση των εισαγωγών, σημειώνεται σημαντική **μείωση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο μεταποιητικών αγαθών, από τα €35 δις το 2009, σε περίπου €20 δις τα τελευταία χρόνια**. Ωστόσο το τελευταίο διάστημα, οι σχετικές εισαγωγές αυξάνονται ελαφρώς ταχύτερα από τις εξαγωγές.
- **Σημαντική ενίσχυση εξαγωγών σημειώνεται σε Τρόφιμα και Βασικά Μέταλλα** την τριετία 2015-2017 (+28% έκαστος).
- **Κορυφαία προϊόντα**, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, σε εξαγωγικές επιδόσεις, βάσει του **μεριδίου τους, αλλά και του συγκριτικού τους πλεονεκτήματος (RCA)**, για το 2015-2017 αναδεικνύονται το **Αλουμίνιο, τα Φρούτα και λαχανικά, το Τιμμέντο και τα Μάρμαρα**
- **Βασικός εμπορικός εταίρος της ελληνικής μεταποίησης είναι η ΕΕ-28, όπου κατευθύνονται οι μισές εξαγωγές (ή το 65%, εξαιρουμένων των Πετρελαιοειδών)**.

- **Η ανάγκη ενίσχυσης των επιχειρήσεων με εξαγωγικές προοπτικές συνδέεται με την καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότησή τους, αξιοποιώντας και νέες πηγές** όπως τα προγράμματα προεξοφλητικής χρηματοδότησης forfailing, η δυνατότητα πρόσβασης τραπεζών στην E.B.R.D. και στο Trade Facilitation Programme. Επίσης, στον υφιστάμενο επενδυτικό νόμο το απαιτούμενο ποσοστό εξαγωγών είναι υψηλό. Προτείνεται περιορισμός του στο 35%.

Οικονομικό αποτύπωμα

- Η ποσοτικοποίηση της συνεισφοράς της μεταποίησης στο σύνολο της οικονομίας με βάση τη μεθοδολογία εισροών-εκροών στα στοιχεία του 2017 επιβεβαιώνει την καίρια σημασία της, όσον αφορά στη συνολική επίδρασή της. **Σχεδόν το 1/3 του ΑΕΠ και της απασχόλησης οφείλεται στην άμεση, έμμεση ή προκαλούμενη επίδραση της μεταποίησης. Ο συνολικός πολλαπλασιαστής της μεταποίησης στο ΑΕΠ είναι 2,8 και στην απασχόληση 3,5** ενώ πλήθος κλάδων υπηρεσιών και εμπορίου ωφελούνται σε προστιθέμενη αξία και σε απασχόληση από τη μεταποιητική παραγωγή.

Συμπερασματικά, το συνολικό αποτύπωμα της μεταποίησης στην ελληνική οικονομία παραμένει ιδιαίτερα σημαντικό. Η εγχώρια μεταποίηση ανακάμπτει σταθερά τα τελευταία χρόνια, ταχύτερα από το σύνολο της οικονομίας. Όμως η βελτίωση αυτή είναι εύθραυστη και ανεπαρκής σε σχέση με την ανάγκη της χώρας να επανέλθει σε διατηρήσιμη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, καθώς η βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της στις διεθνείς αγορές, απαιτεί περισσότερο στοχευμένες πολιτικές και διαθρωτικές παρεμβάσεις σε επίπεδο δημόσιων, αλλά και επιχειρηματικών πολιτικών.

Στρατηγικές παρεμβάσεις - Βιομηχανικές πολιτικές

Τα τελευταία χρόνια η ΕΕ έχει αναγάγει ως προτεραιότητα την ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, ως προϋπόθεση για να παραμείνει η Ευρώπη στην τεχνολογική αιχμή και να προστατέψει την οικονομική και κοινωνική συνοχή της. Σχετικά, έχει εκπονήσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική με στόχο να αυξηθεί η συνεισφορά της βιομηχανίας στο 20% του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ.

Με βάση την πιο πρόσφατη επικαιροποίησή της, η βιομηχανική πολιτική της ΕΕ προτάσσει α) την **εμβάθυνση της Ενιαίας Αγοράς**, β) την **αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών**, γ) τη **μετάβαση σε κυκλική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα**, δ) τη **στήριξη της βιομηχανικής καινοτομίας** και ε) την **ένταξη σε διεθνείς αλυσίδες αξίας**.

Η Ελλάδα έχει ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη μιας στοχευμένης πολιτικής για τη βιομηχανία, ώστε να μπορέσει να συμπορευτεί με αυτές τις πολιτικές και να αξιοποιήσει τις δυνητικές ευκαιρίες. Η «Ελληνική Παραγωγή», ο ΣΕΒ, οι βιομηχανικοί Περιφερειακοί Σύνδεσμοι και άλλοι 21 κλαδικοί βιομηχανικοί σύνδεσμοι, έχουν προτάξει την **ανάγκη χάραξης μιας εθνικής στρατηγικής για τη βιομηχανία, με την καθιέρωση εθνικού στόχου για την αύξηση της συμμετοχής της βιομηχανίας στο 12% του ΑΕΠ έως το 2020 και στο 15% μεσοπρόθεσμα.**

Ωστόσο, σε εθνικό επίπεδο αυτό σημαίνει μια προσπάθεια σχεδιασμού στοχευμένων πολιτικών που συνεισφέρουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής μεταποίησης και αμβλύνουν τα εμπόδια που αυτή αντιμετωπίζει. Στη μελέτη επιλέχθηκαν **πέντε** περιοχές που επηρεάζουν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής

μεταποίησης και αποτελούν σημαντικά εμπόδια έτσι ώστε να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της και να το διευρύνει. Αναλυτικότερα:

Κόστος ενέργειας

Με βάση στοιχεία της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στις χώρες της ΕΕ, η τιμή του φορτίου βάσης στην Ελλάδα ήταν (2^ο τρίμ. 2018) σχεδόν 30% υψηλότερη από το μέσο της ΕΕ. Στην Ελλάδα, το ροοί είναι υποχρεωτικό, με αποτέλεσμα μια βιομηχανική επιχείρηση να μην μπορεί να συνάψει διμερές μακροχρόνιο συμβόλαιο με παραγωγό, ενώ δεν έχει πρόσβαση σε προθεσμιακά προϊόντα. Αν και έχουν καταγραφεί βελτιώσεις πρόσφατα όπως η μείωση ΕΤΜΕΑΡ για τη μέση και υψηλή τάση, ακόμα υπάρχει μεγάλο πλήθος φόρων και χρεώσεων (διπλάσιος ΕΦΚ στη μέση σε σχέση με την υψηλή τάση, φόρος ΔΕΤΕ, ύψος χρέωσης ΥΚΩ, χρέωση Δικτύου Μεταφοράς, χρέωση δικτύου διανομής, ΕΤΜΕΑΡ, χρέωση εκπομπών CO₂) που **επηρεάζουν ειδικά τις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις**. Ουσιαστική λύση του προβλήματος, μεσοπρόθεσμα, δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τομές, κατάλληλα κίνητρα και τις απαραίτητες επενδύσεις στην αγορά της ενέργειας.

Προτάσεις:

- Μετάβαση σε ανταγωνιστική αγορά ενέργειας (target model ΕΕ) χωρίς άλλες καθυστερήσεις. Λειτουργία Χρηματιστηρίου Ενέργειας.
- Διερεύνηση μέτρων στήριξης της βιομηχανίας, ειδικά της εντάσεως ενέργειας
- Ενίσχυση διεθνών διασυνδέσεων για συμμετοχή στην Ενεργειακή Ένωση
- Περιορισμός ύψους φόρων και χρεώσεων ηλεκτρικού ρεύματος για βιομηχανική χρήση. Ενδεικτικά, προτείνεται εξίσωση ΕΦΚ για μέση και υψηλή τάση

Φορολογία - αποσβέσεις

Η Ελλάδα βρίσκεται σε δυσμενή θέση όσον αφορά την επίδραση της φορολογίας στα επενδυτικά κίνητρα, όχι μόνο ως προς το ύψος του συντελεστή φορολογίας κερδών, αλλά και την έλλειψη προβλεψιμότητας του τελικού πλαισίου. Αλλά και σε επιμέρους ζητήματα όπως η φορολογική απόσβεση των βιομηχανικών επενδύσεων, βρίσκεται στα δυσμενέστερα καθεστώτα μεταξύ των χωρών της ΕΕ και του ΟΟΣΑ (μεγάλο διάστημα απόσβεσης), **ενώ από το 2013 έγινε ακόμα πιο άκαμπτο**. Η υιοθέτηση της δυνατότητας για ταχύτερες αποσβέσεις δεν είναι δημοσιονομικά ασταθές μέτρο: οδηγεί σε αναβολή μεν αλλά όχι σε αποφυγή άμεσης φορολογίας, ενώ λειτουργεί ως επενδυτικό κίνητρο και υποστηρίζει τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της παραγωγής.

➤ Προτάσεις:

- Κατά προτεραιότητα, χρήση των όποιων δημοσιονομικών περιθωρίων για την επαναφορά ταχύτερων αποσβέσεων
- Επιτάχυνση μείωσης φορολογικού συντελεστή για τις επιχειρήσεις, από 4 σε 3 έτη, στο πλαίσιο ενός συνολικού σχεδίου μείωσης των φορολογικών βαρών για τις επιχειρήσεις

Μη μισθολογικό κόστος

Μετά και την πρόσφατη ασφαλιστική μεταρρύθμιση οι εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων είναι σημαντικά υψηλότερες στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες χώρες (41% στο σύνολο της οικονομίας, έναντι 34,3% σε ΕΕ). Στη μεταποίηση οι εισφορές είναι ακόμα υψηλότερες σε σχέση με τη λοιπή οικονομία λόγω πρόσθετων επιβαρύνσεων. Ως

αποτέλεσμα, οι ελληνικές επιχειρήσεις βρίσκονται σε δυσμενή ανταγωνιστική θέση, καθώς οι εργοδότες οφείλουν να καταβάλουν μεγαλύτερα ποσά, για δεδομένες καθαρές αποδοχές των εργαζομένων.

Προτάσεις:

- Προσπάθεια για περαιτέρω μείωση του μη μισθολογικού κόστους με μείωση εισφορών υπέρ ΟΑΕΔ, εφόσον συνεχιστεί η μείωση της ανεργίας και σε συνάρτηση με αυτή.
- Εμφατικότερη επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για νέους εργαζομένους και πέραν της επιδότησης 50% των εργοδοτικών εισφορών για εργαζόμενους έως 24 ετών που προβλέπεται στον Προϋπολογισμό 2019

Χρηματοδότηση

Όπως και στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, η τραπεζική χρηματοδότηση προς τη μεταποίηση μειώθηκε δραματικά τα χρόνια της κρίσης. Τα επιτόκια χρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρήσεων κινούνται σε επίπεδο υπερδιπλάσιο του μέσου όρου της Ευρωζώνης, αλλά σημαντικά μεγαλύτερο ακόμα και από τις άλλες χώρες που ήταν σε πρόγραμμα μέχρι πρόσφατα. Το μερίδιο της βιομηχανίας στο ΠΔΕ μειώθηκε δραστικά τα τελευταία χρόνια (από 33% σε 9%), όπως και η συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Προτάσεις:

- Ενίσχυση συμμετοχής της βιομηχανίας στο ΠΔΕ, με απλούστερες διαδικασίες
- Μεγαλύτερη ευελιξία αναπτυξιακού Νόμου, με έμφαση στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης και χαλάρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας
- Αξιοποίηση εναλλακτικών εργαλείων χρηματοδότησης (π.χ. μέσω κεφαλαιαγορών)

Αδειοδοτήσεις

Παρά τις σημαντικές παρεμβάσεις τα τελευταία χρόνια, η έλλειψη ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού, με περιφερειακή και κλαδική διάσταση, εκκρεμεί. Ταυτόχρονα, το πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης χρήζει αναθεώρησης (π.χ. κατάταξη ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, προδιαγραφές Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, διάρκεια διαδικασιών)

Προτάσεις:

- Κατάρτιση ενός Γενικού Χωροταξικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- Επιτάχυνση εφαρμογής πρόσφατου νόμου για άτυπες βιομηχανικές συγκεντρώσεις
- Αναθεώρηση κατηγοριών όχλησης, με ενοποίηση με τα κριτήρια κατάταξης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- Επικαιροποίηση κατηγοριοποίησης έργων και δραστηριοτήτων ως προς την ένταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους
- Εκκαθάριση και απλοποίηση νομικών διατάξεων για την επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- Ενεργοποίηση πιστοποιημένων ελεγκτών επενδυτικών σχεδίων, για επιτάχυνση της αξιολόγησής τους, καθώς και του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Αδειοδότησης και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ).-